

SVETOVNI DAN AIDSA 1998

SVETOVNO GIBANJE PROTI AIDSU

Poglobimo védenje o tem, kako okužba z virusom HIV oziroma aids vplivata na mlade ljudi, ter o tem, kako mladi usmerjajo tok epidemije

Sporočila

- Od 30 milijonov ljudi na svetu, ki živijo z virusom HIV, jih 9 od 10 ne ve, da so okuženi.
- Vsak dan se z virusom HIV okuži od 10 do 24 ljudi. Vsako minuto se z virusom HIV okuži pet mladih.
- V Afriki se z virusom HIV vsako leto okuži 1,7 milijona mladih, v Aziji in tihomorskih deželah pa 700000.
- V deželah, kjer je veliko okuženih z virusom HIV in obolelih za aidsom, bo do leta 2020 osirotelo prek 40 milijonov otrok, starih manj kot 15 let. Večina staršev teh sirot bo umrla zaradi aidsa.
- Energijo, idealizem in predanost mladih lahko usmerimo tako, da preprečimo nadaljnje širjenje okužb z virusom HIV in epidemije aidsa ter socialnih in ekonomskih posledic obojega.
- V številnih programih se je izkazalo, da mladi lahko opravljajo zelo koristno delo, kadar dobijo priložnost, da dejansko sami poskrbijo za lastno zdravje in razvoj. Najpomembnejše je, da mlade vključimo v razvoj in udeležanje politike in programov, ki so namenjeni prav njim.
- Mladi moške in ženske, ki so okuženi z virusom HIV, so pogosto v neenakopravnem položaju v družini, skupnosti, šoli in na delovnem mestu.
- Mladi, okuženi z virusom HIV, imajo enako pravico do izobrazbe, zdravstvene oskrbe in pomoči kot tisti, ki niso okuženi.
- Še zlasti pogosto so žrtve diskriminacije in nasilja istospolno usmerjeni mladi. Takšna diskriminacija onemogoča dostop do programov za preprečevanje okužbe z virusom HIV, do prijazne zdravstvene oskrbe in običajno ne živijo v okolju, ki bi jim bilo naklonjeno.
- Nekateri mladi, na primer tisti, ki se ukvarjajo s prostitucijo, narkomani, otroci, ki živijo na cesti, mladi vojaki, pripadniki domorodnih plemen in zaporniki so še posebej izpostavljeni okužbi z virusom HIV in aidsu. Socialne in ekonomske razmere, v katerih živijo, zmanjšujejo njihove možnosti za učinkovito zaščito ter za varovanje drugih pred okužbo z virusom HIV.
- Na svetu dela 250 milijonov otrok, ki še niso stari 18 let. Vsaj tretjina opravlja tvegano delo, kot je prostitucija, suženjsko delo ter delo doma, vse to pa krši njihovo pravico do zdravja in razvoja ter jih še zlasti izpostavlja tveganju okužbe z virusom HIV.
- Mladi, ki se ukvarjajo s prostitucijo, ponavadi niti ne morejo zahtevati zaščitene spolnih odnosov.
- Za številne mlade so nezaščiteni spolni odnosi pogosto edini način, da si zagotovijo denar, naklonjenost, zatočišče in zaščito.
- Mlade ženske so biološko in socialno bolj dovzetne za okužbo z virusom HIV kot mladi moški. Okužba z virusom HIV je v Ugandi med dekleti, stari od 13 do 19 let, 20-krat pogostejša kot pri mladih moških enake starosti.
- Mlada dekleta glede varne spolnosti težko uveljavijo svojo voljo. Raziskava, ki so jo opravili na Jamajki, je pokazala, da 47 % deklet zanosi pred 19. letom in da je prek 80 % teh nosečnosti nezaželenih.
- Več kot polovica od 333 milijonov novih okužb s spolno prenosljivimi boleznimi se pojavi v skupini mladih ljudi.
- Mlade ženske so pogosto žrtve fizičnega in spolnega nasilja svojih partnerjev, družinskih članov, spolnih partnerjev, učiteljev in delodajalcev, zaradi česar so izpostavljene tveganju nezaželene nosečnosti, spolno prenosljivih bolezni in okužbe z virusom HIV oziroma aidsom.
- Dostop mladih so zdravstvenih služb je pogosto oviran. Te ovire so najpogosteje visoka cena in diskriminacija mladih s strani zdravstvenih delavcev. Takšnih kršitev pravic mora biti konec, če hočemo zajeziti tok epidemije.
- Če hočemo razviti učinkovito strategijo preprečevanja okužbe z virusom HIV, moramo ugotoviti, v kateri starosti se ljudje ponavadi okužijo.